

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רו שליט"א, רבה של תל ציון

פרשת משפטים כ"ד שבט תשע"א

כיצד סועדים?

ואנשי קודש תהיו לי ובשר בשדה לא תאכלו וגו' (כב,ל)

לחולקיה. ובשעה שבא לאכול ישנם לפניו ברכות, יאמרם בנחת בכוונה, בלא חטיפה ומהירות וכאשר ניגש ואוכל יאכל בנחת ובדרך ארץ, בזוהר אמרו שאכילה בהלעטה ובבלענות זהו מסיטרא דעשיו הרשע שאמר הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. ואזוהי אכילה בקדושה [וישנם כוונות אכילה כמובן בכתבי האר"י ז"ל], ואשרי היודעם. ועיין בשו"ע (סימן קע).

וזה לשון הרב בן איש חי (פרשת בהר אות ב): צריך לישב בכבוד על השולחן, הדור בלבשו כמו שיושב לפני גדולים. ועוד כתב (אות ט) לא ימהר בלעיסתו ובאכילתו אלא יתנהג לאיטו לאט לאט, אפילו אם מיסב עם אדם גרגרן. ולא יראה חיבה וחשק על האכילה ולא ימלא פיו אלא רק בכדי שיוכל לדבר בשפה ברורה. ובכף החיים (סימן קנז אות ט) כתב: יזהר מאוד שיאכל תמיד בשולחן ובמפה פרוסה דרך קבע ולא בעראי כמ"ש ואכלת לפני השם אלוקיך עכ"ל. (ומכאן תוכחת לאלו שכאשר בא המלצר לחלק באולם את המנות ומגשו בידו וכששואל מה מעדיפים, המה דנין ומפלפלים עמו איזה נתח כן ואיזה לא וכו'... ומראים חשק. אך הצנועים אומרים לו הכל טוב מה שתשים בסדר...). והנה כשאוכל בקדושה - אזי הדם הנוצר בו, גם כן מתקדש ואז רצונותיו קדושים ויש לו חשק לתורה ולמצוות, ה' יזכנו.

וזה שנאמר ואנשי קודש תהיו לי - היינו על ידי אכילה וקדושה שאז נהפכין למהות קודש (ועיין תוספות גיטין דף ז ד"ה השתא). ובשר בשדה טריפה - כלומר חטופה והלעטה, לא תאכלו - אל תאכלו בחטיפה שלא בנחת. לכלב תשליכון אותו - זה מעשה כלב חצוף ועשיו הרשע שאמר הלעיטני. אלא היו אנשי קודש - על ידי אכילה של קדושה. ובמחשבה זכה לשם שמים. ה' יזכנו להתקדש בכל זמן ועידן. אמן.

מספרים בשם הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל זיע"א, שראה אדם אחד שהיה אוכל בשר בתאווה ובהלעטה ובשקיקה, אמר לתלמידיו ראו "שור אוכל שור". כלומר שאדם האוכל ומכניס רובו וכולו תוככי האוכל הריהו מתייחס למאכל ההוא, חס וחלילה. ובאמת זמן האכילה הוא זמן מלחמה כמו שנאמר בזוהר הקדוש (פרשת עקב דרע"ב. ברע"מ). ועיין פלא יועץ (מערכת סעודה). כלומר כמו המלחמה היא או חיים או מוות ח"ו. כן אדם, או מתעלה על ידי האכילה או יורד. כי מצד אחד זה מעלה כמו שאמרו חז"ל (ברכות נה) "שולחנו של אדם מכפר עליו". וכך כתוב בזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנד). שולחן דבר נש קיימא לדכאה ליה מכל חובו. ולכן כתב בכף החיים (סימן קנז או יא) יש להתוודות קודם סעודה כדי שיתכפרו עוונותיו. ע"ש.

גם בזוהר אמרו "ואכלת - לפני ה' אלוקיך". כלומר האכילה - הוא כאוכל לפני הקב"ה, והשולחן של אדם כמו מזבח. (ועיין עוד בכף החיים סימן קנז אות ט). מצד שני אדם יכול לרדת ממדרגתו לא מבעיא אם אכילתו אינה כל כך כשרה, בלי הכשר טוב ח"ו, אלא אפילו אוכל כשר מכל מקום הגשמיות אז מתחזקת ומימלא הרוחניות נחלשת, כי זה לעומת זה עשה האלקים, וכשה קם זה נופל, כעין מ"ש "ולאום מלאום יאמץ". וראה להחיד"א במורה באצבע (אות קה) וכף החיים (סימן קנז אות ט).

ולכן צריך לומר הריני אוכל כדי שהיה לי כח ואומץ לעבודת ה' יתברך, ולומר דברי תורה על השלחן, כמ"ש חז"ל באבות (פ"ג) ובזוה"ק (פרשת תרומה קנג. והלאה) "שולחן דלא איתמר עליה מילי דאורייתא עליה כתיב" כי כל שולחנות מלאו קיא צואה בלי מקום" כו'. ושולחן דמילי דאורייתא איתמרו ביה, קב"ה נטיל ההוא שולחן ושוי לי

שבת שלום ומבורך !

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

קידוש אחר מוסף כשקידש כבר

שאלה: מי שעשה קידוש בין שחרית למוסף, האם צריך לקדש שוב אחר שיתפלל מוסף.
תשובה: אין צורך, אבל מה בכך לברך הגפן ולשתות כוס אחד.

קנמון שהתבשל בחלב

שאלה: עצי קנמון שהתבשלו בחלב, ואח"כ שטפם בצונן, ושוב הרתיחום במים, האם מותר לשתותם
תוך שש שעות לאכילת בשר.
תשובה: נראה שאם במים השניים יש פי שישים כנגד העצים, מותר.

הטבלת כלים מפלסטיק

שאלה: האם כלים העשויים מפלסטיק צריכים טבילה.
תשובה: אין צורך מעיקר הדין.

גניזת דף עם תיבת בס"ד

שאלה: דף שכתוב בו בס"ד או ב"ה האם צריך גניזה.
תשובה: אין צורך גניזה, אבל לא מן הראוי לבזותו.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

הלכתא לשבתא

צפורני האדם הם "שארית" מעור המבהיק אשר היה לאדם הראשון מתחילה, ואח"כ נפשט ממנו
ונשאר רק בקצה האצבעות...
וכתב האריז"ל: שהצפורניים העודפים על הבשר, שם נתלים החיצונים ויונקים, ולכן צריך ליהרר
לקצצם. ומובא בכף החיים (סימן רס אות ט') וזמן ביעורם לפחות בערב שבת וכמ"ש בשו"ע (שם)
שמצוה לחוף הראש ו"לגלח הצפורניים".
ובספר כף החיים (שם אות טז) מספר מעשה, שפעם אחת נפטר חכם אחד, ובא בחלום לתלמידו
וראה התלמיד שהיה לחכם כתם על מצחו. שאלו: מפני מה אירע לך כך. השיב לו: מפני ב' דברים:
האחד שלא היה נזהר מלדבר בשעת שהחזן היה אומר ברכת מעין שבע. והשנית שלא היה נזהר
לקצוץ צפורניו בערב שבת.
מכאן נלמד כמה צריך ליהרר בגזיזת הצפורניים בערב שבת. (ובפרט כשהן גבוהות מעל הבשר). וכך
נהג האריז"ל כמ"ש בשער הכוונות, כמובא בכף החיים (שם אות א וטו"ב).
וכבר כתב בכה"ח שם (אות י') כי בערב שבת אחר הטבילה הציפורניים מאירים מצד הקדושה
וניכרים בהם דברים רבים. יעזור השם שנכין עצמנו לקראת שבת המלכה כיאות ונקבל נר"ן.

אבן יקרה

גביר אחד נכנס אל בעל ה"כתב סופר" - רבי אברהם שמואל בנימין מפרסבורג, וסיפר לו על
אורח חייו. כשנשאל כיצד הוא נוהג באשר למתן צדקה, השיב שהוא מעסיק משרת מיוחד שתפקידו
לקבל את פני מבקשי הצדקה ולתת להם תרומה נאה.
אמר לו רבי אברהם שמואל בנימין: "עיקר גדול במצוות צדקה הוא לקבל את הנזקק במאור
פנים, לקרבו ולעודדו. לא די בעצם נתינת הצדקה, אלא חשוב שהיא תיעשה על ידי בעל הבית עצמו,
בכבוד ובאהבה.
"זהו שנאמר בתורה 'את העני עמך' - עליך להכניס את העני שיהיה עמך, פנים אל פנים".

(וישנה הדיבור)

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

נרפם בדפים הדרי. לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com

ניתן לראות את הגליונות באתר: www.tipot.co.il וכן באתר: www.ravpealim.co.il